

גברים על חלשים

**"ניצנה" של אביחי אורן מנסה
לשרטט גבריות ישראלית על פני
עשורים רבים, ומפתיע בכנותו**

איילת קליין כהן

גיבור ספרו של אביחי אורן הוא ויקטור, גבר ממוצא יווני, שכמעט כל בני משפחתו נרצחו במלחמת העולם השנייה. ויקטור מנסה להיטמע בחברה הישראלית ולעבור את המסלול המכשיר אותו, בעיניו ובעיני החברה, כגבר הכלי-ישראלי – קריירה צבאית, עבודה מסודרת והקמת משפחה, אך מגלה כי המסלול הזה אינו מבטיח רבה.

היציבות בחייו של ויקטור תלויה רבות בנשים שנכנסות אל חייו ויוצאות מהם – אחותו, אשתו שעוזבת אותו, אחותה של אשתו – שלד"עו וזממה תקופה ארוכה להרחיק את אשתו ממנו, ניצנה הנכנסת לחייו, בתו ונשים נוספות. יציבות זו, המתערערת שוב ושוב, זוכה לטלטלה קשה כאשר הוא מוצא עצמו עומד במרכזו של משפט אונס ורצח.

בפני הקוראים נפרשת ידיעה רחבה. אורן אינו מסתפק בסיפורו האישי של ויקטור, אלא מעלה סוגיות חברתיות ואנושיות בהקשרן הרחב יותר. במידה רבה, "ניצנה" עוסק בג"בריות ובלאומיות, ובאופן ספציפי יותר – בישראליות, וקושר אותן יחד, כמי שזוכות להצדקה ולהכרה בהתבסס על מערכת דומה של ערכים ושל תפיסות. עולות השאלות מהי גבריות, האם יש רק דגם אחד של גבריות, ומדוע הקשר בין גבריות ללאומיות עז כל כך.

המחבר רן בנושאים שהאסתטיקה והעידון מהם והלאה – חולי,
כמילת הגוף והגפש וכוחניות, ועושה זאת באופן חד וישיה, נטול רר-
מגטיקה, מבלי לייפות את ההיבטים הפחות פוטוגניים שבחיי האדם:
"והרי שנים שלא ראיתיה כך, כמות שהיא. במיוחד את אותם סימנים
של בליה שניכרו בה ושעליהם ביקשתי לרלג תמיד במבטי, להתעלם
מהם. כמו הרגליים המרושתות בוורידים כחולים, העפעפיים שנשמד
טו, פלומת השיער שמעל שפתיה, העור הנפול ויתר סימני ההזרקנות
שהופיעו בטרם עת".

האוברן ותחושת ההחמצה שבים וחוזרים ב"ניצנה" חוכים לביטויים
שונים – קרובים ואהובים שעברו מן העולם, מערכות יחסים שהיו ואינן
עוד, חיים שלא נחוו במלואם, ואיריאלים ורעיונות שהתפוגגו אל מול
המציאות והיומיום. "הילדים עזבו את הבית, ילדים אין לנו כמעט,
לצאת הפסקנו, אתה עסוק כל היום בעבודה, ובערב כשאתה חוזר עייף,
כל מה שאתה רוצה זה לבהות בטלוויזיה ולשתות את המשקה האהוב
עליך. אז בשביל מה שנישאר ביחד?" החיים הם לא תמיד מה שהובטח
לנו ושראינו בעיני רחננו, ו"ניצנה" מיטיב לתאר זאת, בראייה מפר-
כחת ובכנות מפתיעה. ●

ניצנה / אביחי און

פרדס, 336 עמ'